

134. Executoriale verkoop van aandelen

Tijdstip indiening verzoek tot verkoop bij een executoriaal geworden conservatoir beslag

MR. J.D. VAN VLASTUIN

Op 6 juni 2019 heeft de Rechtbank Den Haag een bij haar ingediend verzoek strekkende tot verkoop van in executoriaal beslag genomen aandelen, naar mijn mening ten onrechte, niet-ontvankelijk verklaard.¹ In deze noot zal ik eerst de gang van zaken en de wettelijke bepalingen, daarna het oordeel van de rechtbank en ten slotte mijn standpunt weergeven.

Relevante feiten

In 2013 en 2014 is op verzoek van Inno Nautic Holding B.V. en ten laste van Cuckoo Company B.V. conservatoir beslag gelegd op aandelen in diverse vennootschappen. In hoger beroep heeft het Hof Den Haag op 8 mei 2018 uitspraak gedaan en Cuckoo Company B.V. veroordeeld tot betaling. Dat arrest is uitvoerbaar bij voorraad verklaard. Het genoemde arrest is bij explosten van 23 mei 2018 zowel aan Cuckoo Company B.V. als aan de vennootschappen betekend. Op grond van art. 704 Rv zijn de conservatoire beslagen daardoor executoriaal geworden. Nadat het arrest op 8 augustus 2018 in kracht van gewijsde is gegaan, is het op 12 april 2019 (wederom) betekend aan Cuckoo Company B.V. en aan de vennootschappen.

Nadat executoriaal beslag op aandelen is gelegd, moet binnen een maand een verzoek tot verkoop van de aandelen bij de rechtbank worden ingediend. Anders vervalt het beslag

Op 3 september 2018 heeft Inno Nautic Holding B.V. een verzoek ex art. 474g Rv ingediend bij de Rechtbank Den Haag waarin zij heeft gevraagd om de in beslag genomen aandelen executoriaal te mogen verkopen binnen een door de rechtbank vast te stellen termijn. Dat verzoek heeft de rechtbank op 6 juni 2019 niet-ontvankelijk verklaard. De rechtbank baseert die beslissing op de inhoud van art. 715 lid 3 in combinatie met art. 474g lid 1 Rv. Deze artikelen luiden als volgt:

Art. 715 lid 3 Rv:

‘De termijn, vermeld in artikel 474g, eerste lid, eindigt eerst één maand na de dag, waarop de in kracht van gewijsde gegane executoriale titel aan de vennootschap is betekend.’

Art. 474g lid 1 Rv:

‘Binnen één maand na het exploit van beslag zal de beslaglegger, op straffe van verval van het gelegde beslag, aan de rechtbank van de plaats van vestiging van de vennootschap, zo mogelijk onder overlegging van de mededeling bedoeld in het voorgaande artikel en de statuten der vennootschap, verzoeken bij beschikking te bepalen, dat en binnen welke termijn tot verkoop en overdracht van de in beslag genomen aandelen kan worden overgegaan.’

De besproken uitspraak heeft betrekking op de vraag tot welk moment het verzoek tot verkoop kan worden ingediend als sprake is van een executoriaal geworden conservatoir beslag op aandelen.

Oordeel van de rechtbank

De rechtbank is van oordeel dat de beslagen van rechtswege zijn vervallen. Volgens de rechtbank had de beslaglegger het verzoek tot verkoop moeten indienen binnen een maand nadat het beslag (door de betekening aan de schuldenaar en de vennootschappen) executoriaal is geworden. Dat de wetgever de daarvoor bedoelde termijn niet heeft gekoppeld aan het moment waarop het beslag executoriaal is geworden, maar aan het in kracht van gewijsde gaan van de executoriale titel (en de betekening daarvan aan de schuldenaar en de vennootschap) acht de rechtbank niet relevant. De rechtbank heeft zich wel gerealiseerd dat zij met deze beslissing afwijkt van de wet. Die stap licht zij als volgt toe:

¹ Rb. Den Haag 6 juni 2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:6099.

‘Dat oordeel luidt niet anders wanneer bedacht wordt dat het arrest pas op 8 augustus 2018 in kracht van gewijsde is gegaan. Inno Nautic Holding B.V. heeft er voor gekozen het uitvoerbaar bij voorraad verklaarde arrest op 23 mei 2018 aan alle betrokkenen te betekenen en aanspraak te maken op nakoming van de veroordeling in dat arrest. Daardoor is het conservatoir beslag overgegaan in een executoriaal beslag. Hoewel artikel 715 Rv spreekt van ‘een in kracht van gewijsde gegane executoriale titel’ in relatie tot de maandtermijn van artikel 474g Rv., past het in het stelsel van de wet dat deze termijn van een maand een aanvang neemt dadelijk nadat de uitvoerbaar bij voorraad verklaarde uitspraak is betekend en het beslag in de executoriale fase is beland. Mocht de beslaglegger menen dat behandeling van het verzoek als bedoeld in artikel 474g Rv. niet opportuun is zolang de uitspraak niet in kracht van gewijsde is gegaan, dan zal hij de rechtbank kunnen verzoeken de behandeling van dat verzoek aan te houden. Dat verzoek zal de rechtbank in de regel inwilligen.’

De rechtbank is van mening dat het in het stelsel van de wet past om de zeer specifieke en bijzondere bepaling van art. 715 Rv anders te lezen. Nergens in het beslagrecht wordt verwezen naar het in kracht van gewijsde gaan van een executoriale titel, alleen in dit artikel. De rechtbank ziet daarin aanleiding om deze bepaling daarom anders te lezen. Dat is niet eerder in de rechtspraak gebeurd. Tot op heden is daarin steeds de letterlijke tekst van art. 715 Rv gevolgd.²

Mijn standpunt

Een gevolg van de wijze waarop art. 715 Rv is geformuleerd is dat de partij die conservatoir beslag op aandelen heeft laten leggen, tot de executie kán overgaan zodra hij over een executoriale titel beschikt. Hij zal die executoriale titel aan de schuldenaar en aan de vennootschap moeten betekenen.

De beslaglegger is daartoe echter niet verplicht. Hij mag wachten met het vervolgen van de executie. De termijn voor het indienen van het verzoek tot verkoop eindigt – in geval eerst conservatoir beslag op aandelen is gelegd – immers pas een maand nadat de beslaglegger over een executoriale titel beschikt, deze in kracht van gewijsde is gegaan én aan de schuldenaar en aan de vennootschap is betekend.

Als conservatoir beslag op aandelen is gelegd, hoeft niet binnen een maand nadat het beslag executoriaal is geworden, een verzoek tot verkoop te worden ingediend

De Rechtbank Den Haag heeft ten onrechte volstrekt andere regels vastgesteld. Zij is van mening dat de termijn voor het indienen van een verzoek tot verkoop van de aandelen eindigt een maand nadat het beslag executoriaal is geworden. Met die beslissing wijkt zij uitdrukkelijk af van de wet, zonder dat daar een goed argument voor bestaat. In de praktijk bestaat geen behoefte aan die wijziging en in de literatuur wordt daarvoor evenmin gepleit. Het Hof Den Bosch heeft in 2010³ nog toegelicht dat en waarom onderscheid gemaakt moet worden tussen de aanvang van de mogelijkheid om het verzoek tot verkoop in te dienen en het moment waarop deze bevoegdheid eindigt.

Er bestaat geen noodzaak om de inhoud van art. 715 Rv te wijzigen of om de inhoud daarvan zo anders te vertalen als de Rechtbank Den Haag heeft gedaan. Op grond daarvan ben ik van mening dat de Rechtbank Den Haag een onjuiste beslissing heeft gegeven.

Over de auteur

Mr. J.D. (Jan Dirk) van Vlastuin

Advocaat bij BVD Advocaten te Veenendaal en docent beslag- en executierecht.

² Zie de volgende uitspraken: ECLI:NL:RBUTR:2012:BW3470, Hof Amsterdam 16 februari 2010, ECLI:NL:GHAMS:2010:BM9245 en Hof Den Bosch 5 oktober 2010, ECLI:NL:GHSHE:2010:BN9593.

³ Hof Den Bosch 5 oktober 2010, ECLI:NL:GHSHE:2010:BN9593.